

Slesvigsk Parti

Aabenraa Kommune

Sådan vil vi gøre en forskel

2026 – 2029

Indhold

➤ Vores politik	4
➤ Politik for Sønderjylland	4
➤ Samarbejde henover grænsen	5
➤ Politik for det tyske mindretal	6
➤ Udvikling i by og land	6
➤ Infrastruktur og trafik	8
➤ Økonomi, arbejdsmarked og uddannelse	9
➤ Offentlig administration og økonomi	10
➤ Turisme	11
➤ Kultur, idræt & fritid	11
➤ Familier, børnehaver og skoler	13
➤ Ældre, social- og sundhedspolitik	14
➤ Miljø, energi og affald	15
➤ Slesvigsk Parti er	16
➤ Slesvigsk Parti står for	16

Vores politik

Slesvigsk Parti er det eneste regionalparti i Sønderjylland. Vi engagerer os for Sønderjylland, for landsdelens ve og vel og dens udvikling. Vi er ikke bundet af ideologier eller en particentral i København. Slesvigsk Parti er landsdelens parti og partiet for det tyske mindretal i Sønderjylland. Vi arbejder for et tættere samarbejde mellem de fire sønderjyske kommuner. På mange områder kan der opnås synergieffekter. Det gælder også for det grænseoverskridende samarbejde.

Slesvigsk Parti er et pragmatisk midterparti, som arbejder for samarbejde på tværs af partier. Vi ønsker et bredt samarbejde i byrådet. Dette er for SP en væsentlig forudsætning for en kommunalpolitik tæt på borgerne. Den kulturelle mangfoldighed skal sikres. Vi tager særligt hensyn til det tyske mindretals interesser, dets institutioner og foreninger samt til danske kulturaktiviteter og mennesker med en anden kulturel baggrund.

Vi arbejder for

- udvikling og samarbejde i de fire kommuner i Sønderjylland
- samarbejde i kommunen - og henover grænsen
- det tyske mindretals interesser og kulturel mangfoldighed

Politik for Sønderjylland

Slesvigsk Parti er landsdelens regionalparti. Vi arbejder for et øget samarbejde mellem de fire sønderjyske kommuner, fordi der på mange områder findes et udviklingspotentiale.

For at styrke det kommunale samarbejde skal der arbejdes for:

- en fælles planstrategi for Sønderjylland
- en fælles vækststrategi
- at styrke Udviklingsråd Sønderjylland (URS)
- et sekretariat for kommunalt samarbejde
- en fælles energiplan med fokus på bæredygtighed

Samarbejdet mellem de fire sønderjyske kommuner udbygges indenfor på følgende områder

- miljø- og energipolitik
- social- og sundhedspolitik
- erhvervsliv, handel & turisme
- uddannelse
- kultur & fritid
- samarbejde på tværs af grænsen
- infrastruktur

Samarbejde henover grænsen

Aabenraa Kommune har takket være dens placering på landkortet en helt særlig position i forhold til Tyskland, naboen syd for grænsen – porten til Europa.

Aabenraa er en del af den dansk-tyske grænseregion, som deler en fælles historie, kultur og traditioner. Denne historiske og naturlige forbindelse danner rammen for samarbejdet på tværs af grænsen.

Aabenraa Kommunes nabo i syd er det nordtyske marked, som byder på mange muligheder, ikke kun inden for erhverv og kultur. I Sønderjylland tænker man ofte ikke længere end til den dansk-tyske grænse, og de berigende muligheder syd for grænsen bliver ikke set eller taget hensyn til. Samarbejdet på tværs af grænsen kan skabe muligheder for at løse opgaver i fællesskab. Det kan være i erhvervslivet, i uddannelses- og sundhedssektoren, inden for infrastruktur, turisme, miljø og kultur.

Aabenraa Kommune skal deltage aktivt og forpligtende i samarbejdet henover grænsen i Region Sønderjylland-Schleswig.

Vi arbejder for

- at styrke samarbejdet i grænsetrekanten Aabenraa-Sønderborg-Flensborg og i Region Sønderjylland-Schleswig
- et dynamisk grænseområde, som vokser sammen
- en åben grænse, som kan støtte den økonomiske udvikling (bl.a. turisme og handel), arbejdsmarkedet og det sociale og kulturelle liv henover grænsen

Politik for det tyske mindretal

Slesvigsk Parti er partiet for det tyske mindretal i Sønderjylland.

Arbejdet i de tyske institutioner og foreninger bidrager til den kulturelle mangfoldighed i grænselandet. Denne mangfoldighed er en merværdi i sig selv og fortjener anerkendelse, beskyttelse og understøttelse.

De tyske skoler og børnehaver er det tyske mindretals livsnerve. De er pendanten til de offentlige danske institutioner på den anden side af grænsen og har derfor krav på en ligestillet understøttelse.

Slesvigsk Parti arbejder for en fuld ligestilling af det tyske mindretal, dets medlemmer og institutioner på det kulturelle og sociale område.

Det tyske sprog i Sønderjylland er ikke noget fremmedsprog. Det er et af Europarådet og Danmark officielt anerkendt mindretalssprog. Derfor understøtter vi Bund Deutscher Nordschleswigers (BDN) sprogpoltiske krav.

Vi arbejder for

- at sikre en ligeberettiget kommunal understøttelse af de tyske institutioner, også i forbindelse med nødvendige investeringer
- kommunal understøttelse af det tyske mindretals aktiviteter
- samme fritagelse for ejendomsskat for tyske som for andre foreninger og institutioner
- at tilgodese det tyske sprog i kommunens administration og institutioner
- for offentlig anerkendelse af den merværdi, som mindretallene i grænselandet har

Udvikling i by og land

Aabenraa Kommune består af en god blanding af byer og landdistrikter. Der skal sikres en lige udvikling i hele kommunen!

Aabenraa Kommune ønsker at være en aktiv, sund kommune. En kommune i bevægelse og med vækst. Det skal være attraktivt at bo, arbejde og opholde sig i kommunen. Den politiske planstrategi "Det gode liv" skal understøttes og gennemføres.

Aabenraa råder over fremragende forhold for erhvervslivet og er derfor attraktiv for eksisterende og nye virksomheder. Markedsføringen af kommunen som et sted, hvor man kan bo i flotte omgivelser, virksomheder

har let ved at etablere sig og turister søger hen, skal styrkes for at skabe vækst og fremme den positive udvikling yderligere.

Slesvigsk Parti arbejder for, at livet på landet også i fremtiden skal være attraktivt. Grundlaget for attraktive livsbetingelser på landet er f.eks. service og aktivitetscentre, anvendelse eller nedrivning af tomme bygninger samt understøttelse af udviklingen af lokale aktionsgrupper og lokalråd. Vi vil gøre en aktiv indsats til gavn for og i samarbejde med lokalsamfundet.

Landbruget samt små og mellemstore virksomheder skal også kunne udvikle sig i landdistrikterne. Dertil hører, at kommunen skaber optimale rammebetingelser især for økologiske og bæredygtige koncepter. Det er målsætningen, at erhvervslivet har en kontaktperson i kommunen.

I forbindelse med den langsigtede planlægning skal der i kommuneplanen være sikret en balance mellem erhvervsområder og industri, boligbyggeri og institutionstilbud (f.eks. børnehaver og skoler).

Vi arbejder for

- Aabenraa by som kommunens attraktive og levende centerby
- en kommune med attraktive bolig-, uddannelses- og fritidsmuligheder for elever og studerende
- at styrke Aabenraa som byområde, og at det vokser sammen med Rødekro
- optimale rammebetingelser for erhvervslivet
- et syddansk vækstcenter for uddannelser
- at styrke transport- og logistikbranchen
- bosættelse af borgere og etablering af virksomheder - også i landdistrikterne
- bredbånd eller fibernet til alle borgere og virksomheder
- at understøtte det frivillige arbejde og aktive landsbyfællesskaber

Infrastruktur og trafik

Aabenraa Kommune har meget gode trafikforhold. E45 går i nord-sydgående retning, og binder området sammen med hele Jyllandskorridoren.

Prognoserne forudsiger mere trafik på de danske veje. Det er en udfordring for infrastrukturen. I planlægningen skal der tages hensyn til alle trafikformer (lastbiler/gigalinere, tog og skibe). Togtrafikken forløber parallelt til motorvejen. Det er en vigtig international forbindelse for såvel person- som godstransporten. Indenfor fjerntransport skal der sættes på jernbanen.

Den lokale offentlige trafik skal udbygges, og de forskellige trafikformer afstemmes bedre i forhold til hinanden. Her skal der være fokus på transportmulighederne til skoler og uddannelsesinstitutioner. I den forbindelse er hyppigere afgange vigtigere end at dække et større areal.

Aabenraa havn er en moderne erhvervshavn og en af de største i Danmark. På grund af vanddybden kan den også tage imod skibe med stor dybgang. Således er havnen et vigtigt internationalt trafikknudepunkt. Den er en vigtig faktor for økonomien og infrastrukturen i hele grænseregionen, og mange arbejdspladser er afhængige af den. Havnen skal fortsat udvikles, men også tage hensyn til Aabenraa bys interesser. En yderligere udvidelse af erhvervshavnen skal gennemføres ved det tidligere Enstedværk.

SP arbejder for en forbedring af trafiksikkerheden både i byerne og i landdistrikterne. Ved planlægningen og gennemførelsen af infrastrukturprojekter skal der tages særligt hensyn til cyklister, kørestolsbrugere, gangbesværede og barnevogne. Biltrafikken vil fortsat stige. For at garantere sikre trafikforhold for de bløde trafikanter skal cykelvejnettet udbygges.

Vi arbejder for

- at øge trafiksikkerheden især for cyklisterne og udbygge cykelstier
- et særligt fokus på vejkryds med en høj ulykkesfrekvens (sorte pletter)
- at fokusere på tunge lastbiler i infrastrukturplanlægningen
- videreførelsen af gratis skoletransport
- en bedre koordinering af bustrafikken og regional- og togtrafikken samt en videreførelse af „Flextur“. På den måde kan der også tages bedre hensyn til individuelle transportbehov. Her skal der være et særligt fokus på

transportmulighederne til skoler og uddannelsesinstitutioner.

- handicapvenlige tog- og rutebilstationer i kommunen

Økonomi, arbejdsmarked og uddannelse

Aabenraa Kommune råder over gode rammebetingelser for erhvervslivet og er derfor attraktiv for eksisterende og nye virksomheder. Men der skal investeres betydeligt mere i markedsføringen af kommunen – som et sted, hvor man kan bo, hvor virksomheder kan etablere sig og turister vælger som destination.

SP står for en fremadrettet og aktiv erhvervspolitik. Her handler det både om at styrke eksisterende erhvervs- og industrivirksomheder og om tiltag til at fremme et godt investeringsklima, så nye virksomheder etablerer sig her. I den forbindelse ligger fokus især på erhvervsområder tæt ved motorvejen. Et målrettet samarbejde med universiteter og deres studerende er en god mulighed for at udvikle nye ideer og øge kommunens synlighed.

Der skal tages særlige hensyn til detailhandlen, hotel- og restaurationsbranchen. Markeds- eller bazarmodeller med mindre butikker skal prioriteres i forhold til nye, store indkøbscentre.

Vi afviser beskattningen af erhvervsgrunde (dækningsafgift). Kommunens opgave ved understøttelsen af erhvervslivet er primært at skabe gode rammebetingelser samt at understøtte iværksættere. Netop når det drejer sig om erhvervsstøtte er et regionalt samarbejde og et samarbejde på tværs af grænsen hensigtsmæssigt.

Aabenraa Kommune skal profileres som uddannelseskommune.

Det nye sygehus og den psykiatriske afdeling har skabt et nyt uddannelsespotential, som skal udnyttes bedst muligt.

Det kræver en øget indsats at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden. Vi skal sikre, at alle unge får en grunduddannelse. Her er bl.a. den Forberedende Grunduddannelse (FGU) og Produktions Grunduddannelsen vigtige elementer. Det er også vigtigt, at flere unge tager en videregående uddannelse. I den forbindelse skal der være særlig fokus på de praktiske uddannelser.

En øget integration af kontanthjælps- og dagpengemodtagere samt indvandrere på arbejdsmarkedet skal understøttes. Kommunen skal give

indvandrernes mulighed for at forbedre deres sproglige kompetencer. Kommunernes jobcentre skal arbejde effektivt og fokusere på de jobsøgende, men samtidig styrke samarbejdet med erhvervslivet.

Vi arbejder for

- gode og bæredygtige rammebetingelser for erhvervslivet
- at sikre eksisterende og skabe nye arbejdspladser
- at tiltrække nødvendig og kvalificeret arbejdskraft
- at styrke regional, bæredygtig og helst økologisk produktion
- at styrke transport- og logistikbranchen
- Aabenraa som et attraktivt centrum for detailhandlen
- et syddansk vækstcenter for uddannelser
- at reducere ungdomsarbejdsløsheden – bl.a. ved at udvide og forbedre uddannelses tilbudene og alternative uddannelsesmuligheder
- en aktiv integrationspolitik – også i landdistrikterne

Offentlig administration og økonomi

Slesvigsk Parti arbejder for en afbalanceret økonomi- og skattepolitik. Kommunens serviceniveau skal tilpasses til de økonomiske muligheder. Slesvigsk Parti arbejder for at supplere det offentlige serviceudbud med private udbydere, hvor det er hensigtsmæssigt.

Digitaliseringen i det offentlige skal fortsat udvikles. Dette kræver dog, at borgernes IT-kompetencer styrkes, og at de borgere, der ikke har kendskab til brugen af NemID og internettet, får hjælp.

Vi arbejder for

- decentrale kommunale arbejdspladser
- service tæt på borgerne
- IT hjælp til borgere, der har særlige behov

Turisme

Det brede turistudbud i Aabenraa Kommune er et godt grundlag for at forbedre indtjeningen indenfor turismen. Men udbuddet skal styrkes ved hjælp af en bedre udnyttelse af nærheden til kyst og vand og en udvidelse af turismen på landet. Hertil hører også en udbygning af vandre- og cykelstier.

Aabenraa by er kommunens visitkort og skal kunne opleves som en smuk og levende by. Målet er et attraktivt centrum med liv i gaderne, attraktive cafeer og et tiltalende natteliv.

Vi arbejder for

- at udbygge tværveje og gangstier i byen samt vandrestier og cykelnettet
- at styrke samarbejdet i „Destination Sønderjylland“
- markedsføringen af kommunens kulturarv
- støtte til særlige aktiviteter f.eks. nationale og internationale mesterskaber
- og konferencer
- at vedligeholde vores attraktive strande og en bæredygtig udvikling af feriehusområderne
- at bevare, men også forny det historiske bybillede
- at forbinde kultur, turisme og erhvervsliv
- at sikre og udvide samarbejdet mellem de sønderjyske museer (Museum Sønderjylland)

Kultur, idræt & fritid

I Aabenraa Kommune findes der et stort udbud af kunst-, kultur-, idræts- og fritidstilbud og der er et aktivt og mangfoldigt foreningsliv. Både på idræts- og kulturområdet findes der et bredt udbud med høj kvalitet. Disse tilbud øger ikke kun borgernes livskvalitet, de kan også have betydning for valg af bopæl og etablering af virksomheder.

Målet er at skabe nye, spændende initiativer og arrangementer, som tiltaler endnu flere borgere i kommunen og tilskynder til at dyrke kultur- eller andre fritidsinteresser.

Det eksisterende foreningsliv, men også nye initiativer, skal understøttes mere end hidtil. Den bedste måde at gøre det på, er ved at forhøje støtten til Folkeoplysningsområdet. Det skal også bidrage til at skabe et attraktivt liv på landet. Ældreforeningernes aktiviteter samt træner- og lederuddannelser skal understøttes i en særlig grad.

Understøttelsen af elite- og breddeidræt udelukker ikke hinanden. SønderjyskE er et eksempel på et „idrætsfyrtårn“, som øger Sønderjyllands attraktivitet.

Inden for vandsport findes der mange forbedringsmuligheder, som også kan bruges med henblik på turismen. Maritime aktiviteter skal udbygges sammen med Sønderborg og Flensborg.

Men også et bredt udbud af arrangementer inden for musik og kunst tiltrækker et stort publikum. Dette kulturtilbud skal bevares og forbedres. Også her handler det både om at understøtte talenter og at tage hensyn til et bredt publikum.

Netop inden for kulturen kan et samarbejde på tværs af grænsen gøre sig gældende. Her findes der allerede en kulturaftale i Region Sønderjylland-Schleswig.

Vi arbejder for

- at øge midlerne til foreninger og frivilligt arbejde
- at styrke børns kulturelle intelligens og sportslige kompetencer
- at talenter inden for kultur og fritid understøttes
- at understøtte elite- og breddeidræt
- at styrke biblioteks- og museumsområdet
- at sikre fritidstilbud i landdistrikterne
- at styrke frivilligt arbejde og afvikle bureaukrati
- at føre bosætningsstrategien ud i livet – bl.a. ved at satse på kultur
- et attraktivt uddannelses- og ungdomsmiljø i Aabenraa by
- at skabe fleksible idrætstilbud til ældre
- at udarbejde en kulturvision på tværs af kommunerne

Familier, børnehaver og skoler

Slesvigsk Parti arbejder for mangfoldighed og kvalitet på skoler og uddannelser. Børn er vores fremtid. Derfor prioriterer vi pasningsmuligheder til og understøttelse af vores børn højt. Kvalitet har i den forbindelse første prioritet.

Der skal sikres en tilstrækkelig normering af personalet samt en afbalanceret økonomi i institutionerne. Vi skal stræbe efter en større fleksibilitet ved åbningstiderne. En målrettet understøttelse af alle børn er vigtig. Dertil hører etableringen af en anonym familierådgivning, der kan benyttes døgnet rundt – gerne i samarbejde med de øvrige kommuner i Region Syddanmark.

Ud over dagplejen støtter SP småbørnsgrupper i børnehaverne. Den nye skolestruktur skal bruges til at skabe særlige tilbud inden for idræt, musik og sprog. På de sønderjyske folkeskoler skal tyskundervisningen starte i 1. klasse. Det er også vigtigt, at alle børn lærer at svømme. Det skal bl.a. sikres ved, at børnehaver, SFO'er, skoler og foreninger kan bruge svømmehallerne gratis.

Privatskolerne i kommunen er en del af uddannelsesstilbuddet og bidrager til kommunens mangfoldighed og attraktivitet. Derfor fortjener de generel anerkendelse og støtte.

Der skal etableres attraktive aktivitetsmuligheder, som de unge kan benytte sig af efter skolen – også i landdistrikterne.

Inklusion af svage elever er en god løsning, men den forudsætter, at klasserne ikke bliver for store, og at der bruges flere lærere. Andelen af børn af flygtninge og indvandrere må ikke være for stor – det gælder både skoler og enkelte klasser.

Vi arbejder for

- et mangfoldigt og kvalitetsrelateret uddannelsesstilbud på skolerne, der er afstemt i forhold til den enkelte elev
- at understøtte og udvide Aktiv Campus Aabenraa inkl. oprettelsen af boliger til studerende, som de har råd til at betale
- at skabe nye uddannelsesretninger med fokus på erhvervslivet og arbejdsmarkedet
- en kvalificeret uddannelsesvejledning og jobrådgivning til unge

- at modernisere børnehaverne og skolerne
- brugervenlige åbningstider på institutionerne
- klassestørrelser, der ligger under landsgennemsnittet
- tyskundervisning på folkeskolerne fra 1. klasse
- at udvikle børn og unge inden for musik og idræt
- meningsfulde fritidstilbud til unge (ungdomsklubber og idrætstilbud) i hele kommunen
- en helhedsorienteret familiepolitik tæt på borgerne
- at fremme viden og bevidstheden om sundhed og motion

Ældre, social- og sundhedspolitik

Slesvigsk Parti arbejder for retfærdige og gode sociale rammer for alle. Kommunen varetager vigtige opgaver på sundhedsområdet. Dette gælder især i forbindelse med forebyggelse og genoptræning. Udgifter til forebyggelse er investeringer, som kan være med til at reducere udgifterne på et senere tidspunkt.

For at få mest mulig sundhed for pengene er det afgørende at gøre borgerne mere sundhedsbevidste. At leve sundt og uden hjælp udefra så længe som muligt skal gøres nemt for borgerne, så de selv træffer sundhedsfremmende beslutninger. På den måde undgår man sygdomme og et dårligt helbred.

Lægehjælp, inkl. speciallæger og skadestuer, skal sikres overalt. Dette kan også ske ved at samarbejde på tværs af grænsen. De succesfulde akutteams skal udvides.

I ældreplejen skal der være et reelt valg mellem hjemmepleje og plejehjem. Dertil hører, at de ældre får tilbudt at blive i deres vante omgivelser og deltage i de aktiviteter, de har lyst til.

Rådgivningen af de ældre og deres familier samt koordineringen mellem plejepersonalet, sygeplejersker og læger skal forbedres.

Netop på socialområdet (handicappede, psykiatri) kan der opnås synergieffekter ved samarbejdet med andre kommuner. Samspillet mellem kommunen og frivillige skal løbende forbedres.

Rationalisering gennem mere digitalisering er ønskværdig, men udviklingen skal tage hensyn til de ældre, der har behov for hjælp.

Vi arbejder for

- at fremme viden og bevidsthed om sundhed og motion
- at ældre kan vælge mellem hjemmepleje og plejehjem, beskyttede boliger eller bofællesskaber
- en forbedring af forebyggelse og genoptræning
- en målrettet understøttelse af frivilligt arbejde på socialområdet
- brugen af nye tekniske og digitale muligheder i plejen
- et øget samarbejde med de øvrige sønderjyske kommuner på socialområdet

Miljø, energi og affald

Slesvigsk Parti arbejder for en bæredygtig anvendelse af landskabet og naturen (dyre- og plantelivet). Vi vil bevare naturen, bl.a. vedligeholde og pleje træer, alleer og grønne områder.

Renatureringsprojekter gennemføres med stor succes og viser vejen for en miljøpolitik, som tager hensyn til miljø-, turist- og landsbrugsinteresser.

Vi arbejder for

- at udbygge vedvarende energikilder (især sol-, biogas- og vindenergi) og udføre energibesparende tiltag, også i landdistrikterne. Her skal kommunen gå forrest.
- at vedligeholde vandløb
- at reducere miljøbelastninger bl.a. ved at sænke CO₂-udledningen
- at reducere mængden af affald yderligere, bl.a. ved hjælp af affaldssortering, differentieret bortskaffelse af affald og genbrug
- at oprette skovarealer, så der kan plantes nye træer, også gerne ved hjælp af private
- at der ved planlægningen skal tages hensyn til de øgede vandmasser pga. klimaforandringerne
- at understøtte regional, bæredygtig og især økologisk produktion

Slesvigsk Parti er

- det eneste regionale parti, som arbejder for Sønderjylland
- det tyske mindretals parti
- et parti, der støtter samarbejde henover grænsen
- repræsenteret i alle sønderjyske kommuner
- ideologisk uafhængig
- et midterparti, som arbejder for det brede politiske samarbejde
- repræsenteret med to mandater i Aabenraa Kommune

Slesvigsk Parti står for

- udvikling og samarbejde i de fire kommuner i Sønderjylland
- samarbejde i kommunen - og henover grænsen
- det tyske mindretals interesser og kulturel mangfoldighed